

Quản trị tài sản trí tuệ trong trường đại học

✦ LAM VÂN

Ngày 16/5/2017, Sở Khoa học và Công nghệ TP. HCM tổ chức Tọa đàm “Quản trị tài sản trí tuệ trong trường đại học, cao đẳng: Thực trạng và giải pháp”. Đây là hoạt động nằm trong chuỗi sự kiện chào mừng Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam 18/5.

Báo cáo của PGS. TS. Lê Thị Nam Giang (Giám đốc Trung tâm Sở hữu trí tuệ, Đại học Luật TP. HCM) cho thấy, hiện nay nhiều trường đại học, cao đẳng (ĐH-CĐ) chưa xây dựng được bộ phận, cán bộ chuyên trách về sở hữu trí tuệ (SHTT). Vì vậy, công tác tư vấn cho nhà trường và các nhà khoa học trong việc xác định các đối tượng SHTT từ kết quả nghiên cứu có thể được bảo hộ chưa được thực hiện tốt. Ngoài ra, nhiều giảng viên chưa được trang bị tốt kiến thức về SHTT, dẫn đến hệ lụy là nhiều TSTT chưa được xác lập quyền SHTT hoặc chưa có được phương án tối ưu trong xác lập quyền; số lượng TSTT được xác lập quyền từ hoạt động nghiên cứu chưa tương xứng với kết quả nghiên cứu, tiềm năng ở các trường đại học; việc khai thác thương mại từ quyền SHTT chưa cao, vấn đề quản trị TSTT chưa được coi trọng. Do đó, mỗi trường ĐH-CĐ nên thành lập trung tâm, bộ phận hoặc cán bộ chuyên trách về lĩnh vực SHTT, tùy thuộc vào TSTT mà trường đang có và chính sách thương mại hóa của nhà trường. Đại học Luật TP. HCM đã thành lập Trung tâm SHTT, do bên cạnh việc phục vụ công tác quản lý, đào tạo, nghiên cứu, nhà trường còn hướng tới phục vụ xã hội như cung cấp các dịch vụ tư vấn, đào tạo,... Đối với các trường không khai thác thương mại từ TSTT thì chỉ cần thành lập bộ phận hoặc cán bộ chuyên trách về SHTT. Bên cạnh đó, quy chế quản lý về SHTT cần được các trường xây dựng và ban hành các quy định theo thẩm quyền, nhằm ngăn ngừa các hành vi xâm phạm

Bà Lê Thị Nam Giang trình bày về thực trạng hoạt động quản trị TSTT tại trường ĐH - CĐ. Ảnh: LV.

quyền cũng như đề ra các chế tài đối với loại hành vi này; đẩy mạnh công tác đào tạo, tuyên truyền về pháp luật SHTT.

Theo bà Hoàng Tố Như (Phó Trưởng phòng SHTT, Sở KH&CN TP. HCM), trên địa bàn TP. HCM có 48 trường đại học, 26 trường cao đẳng. Trong hoạt động của các trường ĐH-CĐ như đào tạo, nghiên cứu, xuất bản, phát hành các ấn phẩm khoa học, chuyển giao kết quả nghiên cứu khoa học,... sẽ phát sinh TSTT. Tuy nhiên, thực tế các trường hiện nay vẫn rất loay hoay với việc làm thế nào để đăng ký quyền SHTT, xác lập chủ thể sở hữu các TSTT nói trên.

Để thúc đẩy hoạt động thương mại hóa kết quả nghiên cứu, TSTT và gắn kết giữa các trường ĐH-CĐ, viện nghiên cứu và cộng đồng doanh nghiệp, theo bà Tố Như, nên thành lập doanh nghiệp trong các trường ĐH-CĐ; hoặc chuyển đổi các đơn vị sự nghiệp trong các trường ĐH-CĐ thành doanh nghiệp (hoạt động theo Luật Doanh nghiệp); cho phép giảng viên được phép thành lập doanh nghiệp hay trực tiếp tham gia hội đồng quản trị của các doanh nghiệp được thành lập trong chính các trường, viện tương ứng.

Một số đại diện các trường ĐH-CĐ tại buổi tọa đàm cũng cho rằng cần thành lập các doanh nghiệp trong trường ĐH-CĐ để thực hiện việc thương mại hóa, chuyển giao các kết quả nghiên cứu đã được bảo hộ quyền SHTT.

Ông Nguyễn Văn Bảy (Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và Đào tạo, Cục SHTT) cho rằng, các trường ĐH-CĐ và viện nghiên cứu là nơi đào tạo nguồn nhân lực cho các hoạt động sáng tạo, kinh doanh; nơi tạo ra, quản lý và chuyển giao các đối tượng SHTT. Tuy nhiên, nhiều

Bà Hoàng Tố Như trao đổi tại buổi tọa đàm. Ảnh: LV.

trường, viện còn bị vướng ở khâu đăng ký quyền SHTT do hiểu sai nhiều khái niệm, dẫn đến những sai sót khi đăng ký hồ sơ xin cấp quyền SHTT tại Cục SHTT. Do vậy, cần có lộ trình hợp lý giữa việc công bố kết quả nghiên cứu khoa học và thời điểm tiến hành nộp đơn xin xác lập quyền SHTT liên quan đến công trình nghiên cứu. Về mô hình doanh nghiệp trong trường ĐH-CĐ, theo ông, có thể thành lập các doanh nghiệp “*ươm tạo*” kết quả nghiên cứu. Sau đó, chủ sở hữu doanh nghiệp có thể hình thành nguồn thu từ bán kết quả nghiên cứu đã được ứng dụng.

Theo ông Nguyễn Khắc Thanh (Phó Giám đốc Sở KH&CN TP. HCM), thực tế cho thấy công tác quản trị TSTT tại hầu hết trường, viện và trung tâm nghiên cứu trên địa bàn thành phố trong thời gian qua chưa được quan tâm đúng mức, đã không ít lần xảy ra các tranh chấp liên quan đến quyền sở hữu TSTT không đáng có giữa nhiều cá nhân, tổ chức và doanh nghiệp. Qua tọa đàm, Sở KH&CN TP. HCM mong muốn các trường, viện chia sẻ những kinh nghiệm thực tiễn, đóng góp ý kiến, đề xuất kiến nghị, giải pháp giúp Sở KH&CN TP. HCM có thêm cơ sở xây dựng các cơ chế, chính sách nhằm thúc đẩy hoạt động quản trị TSTT có hiệu quả hơn. □

Điểm tin

✦ NHÀ VIÊN

Ngày 4/5, Vườn ươm Doanh nghiệp Công nghệ cao TP. HCM (Ban quản lý Khu Công nghệ cao TP. HCM) và Công ty Cổ phần Công nghệ S3 tổ chức hội thảo trình diễn **giải pháp cho thành phố thông minh: hệ thống đèn đường thông minh S3**. S3 (Smart Streelight System) là hệ thống đèn đường thông minh, hoàn toàn do các kỹ sư Việt Nam nghiên cứu, phát triển. Các bộ phận của hệ thống như các bóng đèn LED, bộ điều khiển cảm biến gắn trên cột đèn, các bộ phận truyền nhận tín hiệu và hệ thống trung tâm điều khiển được kết nối thông qua mạng không dây hoặc có dây, cho phép truyền nhận tín hiệu hai chiều, phục vụ giám sát, điều khiển. Hệ thống cho phép tiết kiệm từ 30% - 70% lượng điện năng sử dụng; 80% chi phí bảo trì; giảm hoàn toàn nhân công vận hành; nâng cao tuổi thọ bóng đèn;... Công ty S3 sẽ tiếp tục nâng cao chất lượng, mẫu mã sản phẩm để có thể đưa vào ứng dụng xây dựng hạ tầng chiếu sáng – giao thông thông minh nhằm xây dựng thành phố thông minh trong thời gian tới.

Trình diễn tính năng chinh độ sáng tự động thông qua cảm biến chuyển động của đèn S3. Ảnh: NV.

Nhiều triển vọng ứng dụng công nghệ sinh học sản xuất hợp chất thứ cấp từ thực vật là thông tin được đưa ra trong buổi báo cáo phân tích **“Xu hướng ứng dụng công nghệ sinh học trong sản xuất hợp chất thứ cấp – Saponin từ nhân sâm”** do Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN TP. HCM (CESTI) tổ chức ngày 5/5. Các nội dung được trình bày và thảo luận gồm: tình hình sử dụng hợp chất thứ cấp (HCTC), phương pháp sản xuất và ứng dụng công nghệ sinh học (CNSH) trong sản xuất HCTC; nghiên cứu và ứng dụng nhân sâm trên cơ sở số liệu sáng chế quốc tế; nghiên cứu tạo rẽ tóc sâm Ngọc Linh và nhân nhanh sinh khối rẽ tóc sâm Ngọc Linh trên các hệ thống bioreactor, mở ra hướng phát triển loài sâm quý thu nhận hoạt chất saponin bằng ứng dụng CNSH,...

Ngày 6/5, tại Saigon Innovation Hub, Trung tâm Đổi mới sáng tạo ứng phó với biến đổi khí hậu Việt Nam (VCIC) phối hợp với Cục Công tác phía Nam (Bộ Khoa học và Công nghệ) tổ chức hội thảo phổ biến và kêu gọi đề xuất **cuộc thi Chứng minh ý tưởng (PoC) lần thứ hai năm 2017**. PoC được tài trợ bởi Ngân hàng thế giới từ nguồn của Chính phủ Australia và Bộ Phát triển quốc tế Vương quốc Anh, dưới sự quản lý của Bộ KH&CN, nhằm tìm kiếm các tổ chức, cá nhân có ý tưởng xuất sắc giúp Việt Nam ứng phó với các thách thức biến đổi khí hậu. Các sản phẩm, dịch vụ, ý tưởng, mô hình kinh doanh tham gia cuộc thi thuộc các lĩnh vực năng lượng hiệu quả, nông nghiệp bền vững, quản lý và lọc nước, công nghệ năng lượng tái tạo, công nghệ thông tin, các lĩnh vực/ công nghệ khác liên quan tới biến đổi khí hậu. Các ứng viên đạt giải tại PoC sẽ nhận được vốn tài trợ lên tới 75.000 USD. Được biết, PoC lần thứ nhất năm 2016 có 18 DN đạt giải khởi nghiệp sáng tạo ứng phó với biến đổi khí hậu Việt Nam.

Chia sẻ kinh nghiệm của một số DN đạt giải tại cuộc thi Chứng minh ý tưởng năm 2016. Ảnh: NV.